

Eesti Majandus

Tööstuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri

4. köide Tallinnas, teisipäeval, 15. jaanuaril 1924 Nr. 2 (46)

Sisuu:

Rahaministeerium Eesti marga seisukorrast

Prof. Dr. E. Berendts: Uued väljavaated mak-
sustamise alal

H. S.: Piirituse hind

Venemaa majandusline seisukord novembris

Metsatoodang Põhja- ja Baltimaades

Sise- ja väljamaa kroonika

Teated ettevõtete tegevusest

Raha- ja kaubaturu ülevaated

Ilmub kord nädalas

Wäljaandja: Eesti Majanduspoliitiline Selts, Tallinnas

Tallinna Krediid Pank

A.-S. Suur Karja uul. 23, omas majas.

Ärisedis 31. detsembril 1923. a.

AKTIIVA

(Brutto) PASSIIVA

Kassa ja arved teistes pankades Mk.	18.911.737,45	Aksiakapitaal Mk.	30.000.000,—
Väärtpaberid "	2.550.304,36	Tagavarakapitaaliid "	14.348.411,83
Laenud "	246.486.470,33	Hoiusummad "	153.068.262,25
Korrespondendid :		Korrespondendid :	
„Loro“ M. 13.351.488,47		„Loro“ M. 15.030.665,36	
„Nostro“ 21.652.029,18		„Nostro“ „ 7.582.346,55	
Osakondade arve "	35.003.517,65	Osakondade arve "	22.613.011,91
Liikumata varandus "	2.492.436,18	Laenud teistes pankades "	2.566.683,18
Makstud 0/00 ja komm. "	10.328.619,61	„Saadud 0/00 ja komm. "	76.093.318,50
Kulud "	6.446.784,74	Muud passiivad "	32.804.817,03
Muud aktiivad "	14.797.173,95		10.436.159,11
	4.913.619,54		
	<u>Mk. 341.930.663,81</u>		<u>Mk. 341.930.663,81</u>

Juhatus.

Kasulik ostukoht

koolidele, raamatukogudele, kontoritele, kantseleidele ja igähele.

Täielne koolide varustus.

Joonistusmaterjalid.

Kõik kontoritarbed.

Portfeuille'ld, rahataskud, daamide käekottid.

Reisu- ja käsikohvrld.

Trükitööde vastuvõtmine.

Hinnad mõistluseta. — Jällemüüjatele protsendid. Koolidele ja raamatukogudele hinnaalandus.

K.O.Ü. „RAHWAÜLIKOOI“

Tallinnas, S. Karja tän. 23. Tel. 6-66.

EESTI MAJANDUS

TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aastas Emk. 1000.— Väljamaale Emk. 2000.—
pooleaastas „ 500.— „ „ 1000.—

Toimetus: Pikk tän. 15, Tallinnas. Talitus: Lai tän. 38, Graafiline Ühing „Kiri“. Telef. 18-66

4. köide. Tallinnas, teisipäeval, 15. jaanuaril 1924. Nr. 2 (46).

Sisu: Rahaministeerium Eesti marga seisukorrast. Prof. Dr. E. Berendts: Uued väljavaated maksustamise alal. H. S.: Piirituse hind. Venemaa majandusline seisukord novembris. Metsafodang Põhja- ja Baltimaades. Sise- ja väljamõa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Raha- ja kaubaturu ülevaated.

Rahaministeerium Eesti marga seisukorrast.

Revaler Bote" 5-mas numbris kirjutab H. v. Schulmann artiklis „Majandusline seisukord uue aasta algusel“ muu seas, et valitsuse poolt Eesti pangale antud 2 miljoni kuldrubla laenu tõttu pinevus meie rahaturul märksa vähenenud ja marga kurs paranenud on. Kuid optimismiks ei olla mingit põhjust, sest marga toetamine sünnib kapitaali kulutamise näol.

Nähtavasti on autor arvamisel, mis ka mitmelt poolt mujalt kuuldavale on tulnud, nagu püsiks Eesti marga kurs viimasel ajal ainult riigikassa tagavaradest Eesti pangale antud kulla kulutamise tõttu. Niisuguste eksiarvamiste õiendamiseks loeb rahaministeerium tarvilikuks järgmist seletust anda.

Riigikogu poolt 20. detsembril m. a. vastuvõetud ülemineku vormeli põhjal otustas vabariigi valitsus Eesti pangale kasutamiseks üle anda riigikassa tagavaradest 2 miljoni kuldrubla. Selle kulla pantimisel on Eesti pangal õigus välisvaluutas laenu teha ja laenust saadud valuutat valitsuse poolt kindlaks määratud tingimistel tarvitada. Eesti pank on kulla küll aasta lõpul ülevõtnud ja oma bilansi kirjutanud, ei ole tema peale aga veel mingit laenu teinud ega sellest summast midagi välja annud. Viimasel ajal kujunenud seisukorra järele otsustades, võib juba praegu loota, et Eesti panga käsutuses olevad valuuta tagavarad küllaldased on marga kindlustamiseks ja laenuks võetud kuld pangale reserviks jääb.

Kõige raskem moment, kus põllumajand. esialgselt liialdatud tumedate väljavaadete ning poliitilise närvilikkuse tõttu meeoleolu meie raha- ja eriti valuutaturul äärmiselt ärevaks oli läinud ja marga seisukorda tõsiselt ähvardas, on õnnelikult mööda. Paari viimase nädala jooksul on nõudmine välisvaluuta järele vähenenud ja pakkumine jälle ilmsiks tulnud, nii et mitte ainult Eesti pank, vaid ka teised pangad oma valuuta ostu- ja müügi operatsioonidega tasakaalu on saanud jääda. Kuna mõõdaläinud vihmase sügise tõttu väljaveoks hiljaks jäänud ained — linad ja osa metsamaterjalidest — juba välja hakkavad minema, teiselt poolt aga toiduvilja sissevedu, mis iseäranis suur oli oktoobri, novembri ja osalt ka detsembri kuudel, vähemaks on jäänud, siis hakkab lähemal ajal juba loomulikult välisvaluutat suuremal arvul rahaturule ilmuma. Niisama on ka selginud, et põllumajandusele hädapäraliselt tarvisminevat jõutoitu — õlikooke — suuremalt osalt, loodetavasti koguni täiel määral — oma maa sellekohaste ettevõtete produktsiooni suurendamise läbi saab muretseda, milleks tarvilist finanseerimist vabariigi valitsus Eesti panga kaudu juba on korraldanud. Ka tarvilist seemnevilja, mida halva aasta tõttu põllupidajatele muretseda tuleb, võib tuntaval määral kodumaal kokku osta, kuna osa puudujäägist võimalik on väljamaalt mõne aastase krediidi peale saada, niisama on ka lootust võlgu osta osa väetisainetest, nii et selleks otstarbeks käesoleval aastal kaugeltki nii palju välisvaluutat kulutada ei tule, kui seda esialg-

sete väljavaadete järele otsustades arvata oli.

Neid asjaolusid arvesse võttes, võib kinnitada, et Eesti marga püsivusele enam hädahoitu ei ähvarda ja marga kurs juba lähematel kuudel tõuseb.

Iseenesest mõista, ei anna see meile veel mingit põhjust iseäraliseks optimismiks. Majanduse kriis, mida meie praegu üle elame niisama teraval, võib olla veel teravamal kujul, kui meie naaberriigid, kohustab meid õige tõsiselt ja kaine kaalumisega tuleviku peale vaatama. Suur kapitaali puudus, mille all meie maa praegu kannatab, sunnib meid kõigis uutes kavatsustes riigiülesehitamise kui ka rahvamajanduse alal äärmisele ettevaatlikkusele ja kokkuhoidmisele, kuigi selle tõttu meie majandusline ja kultuuriline arenemine mitte selles tempos ei lähe, nagu see soovitav oleks. Veel rohkem peame piirama oma tarvidusi ja neid tasakaalu viima oma ostujõuga. Ühtlasi sellega tuleb aga meie rahvamajanduse produktiviteet mitte ainult senises ulatuses alal hoida, vaid kõige suurema jõupingutusega tõsta. Kuigi sellekohaste eelhõõde järele loota on, et mõnede suuremate ettevõtete elustamiseks juba vast lähemal ajal võimalus avaneb väljamaalt kapitaali muretseta, siis peame selle juures silmas pidama, et see võimalus esialgul väga piiratud on ja kaugelt suurem osa meie rahvamajanduse üleschitamisele meie oma jõul peab sündima.

Kuid pessimismiks ei ole meil ka mingit põhjust. Kui meie maa poliitilised ja majanduslised faktorid ühises sihis kavakindlalt koos töötavad, siis võime ka julged olla, et meie mitte ainult praegusest kriisist üle saame, vaid ka, et meie arenemine juba lähemas tulevikus jälle kiiremalt edasi sammub.

Uued väljavaated maksustamise alal.

Prof. Dr. E. Berendts.

I.

Finansteaduse üks uuematest autoritest, ungarlane Feldes (endine Ungari rahaminister), ütleb oma raamatu eessõnas: „Finansteadus ja finanspoliitika on jõudnud

pöördepunktini. Ei või vaikides mõõda minna teadvusest, et määratumad sõjarskused sunnivad rahulduma uue sihiga, kui riik tahab omi kohustusi täita. Ja juba nüüd võib tähele panna teatud uusi jooni, mis ennustavad edenemise käiku. Viimasel ajal on Euroopa riikidel korda läinud sundida tunnustama mõnesuguseid tähtsaid põhimõttelisi nõudeid maksude korralduse alal. Meie oleme selleks ette valmistatud, et neid põhimõtteid hakotakse teostama vana õiguslikkusega. Riigi rahalised huvid saavad olema esimesel kohal, aga rahvamajanduse- ja sotsiaalpoliitika huvid leiavad vaevaga teostamist. Rahaministrid saavad tundma ainult üht seadust: riigikassa täitmist. Kui seda on võimalik teha halastusega sissetulekuallikate vastu, siis tehakse seda ettevaatlikult, ei ole see aga mitte võimalik, siis ilma halastusega. Kui võimalik — siis arvesse võttes majanduslisi-, sotsiaalseid ja kultuurilisi nõudeid, tarbekorral aga — neid tähele panemata. Et see nii on, seda näeme Inglismaa praktikas, kes enamalt oli eeskujuks sotsiaalpoliitiliste nõuete tunnustamise suhtes. Sõja ajal Inglismaa tõstis sissetulekumaksu protsendi peaaegu võimata kõrgele, erakorraliselt kiirendas progressiooni, alandas maksuvaba „Existenzminimumi“, seadis sisse rea uusi makse tarvitamise pealt. Maksustamise protsendi põhimõte, mis muudab riigi õieti ettevõtte kaasosanikuks, tööstuse maksustamine, majanduslise iseseisvuse piiramine, segamine varanduslitesse õigustesse on tõenduseks, et finanspoliitika murrab endale tee ilma häbenemata, mitte sugugi tähele pannes maksude teooria kõrgemaid põhijooni. Vististi kulub palju, palju aastaid tööd, et uuesti jõuda ratsionaalse maksustamise teele.“

Feldes on ühtlasi teoreetik ja praktik, ja praegune finansteooria vaatab arusaamatuse ja kartusega finanspoliitika praktika peale ja küsib: kas tõesti oleme tagasi tulnud ajani, kus terve finanspoliitika tugenes põhimõttel: „võta, kus ainult võimalik...“ Meie näeme uuesti üleskerkivat makse, mis näisid igaveseks olema läinud ajaloo arhiivi: varandusmaks, mõeldud mitte maksuna sissetuleku pealt (nagu Preisi varandusmaks 1893 aastast, Helveetsia kantonite varandusmaksud), vaid osa varanduse konfiskeerimisena. Meie näeme sissetulekumakse kõrgete progressiivsete maksumääradega, nii kõrgetega, et aastat üksteistkümmend tagasi ükski ei oleks uskunud, et mingisugune riigivõim usaldaks neid

sundida maksma; progressioon ulatab 51% Inglismaal, üle 60% Eesti sissetulekumaksu seaduse järele (1920 aastast). Kui avada ükskõik missugune finantseaduse õperaamat enne 1914 aastat, siis leiame ühe-meelse kinnituse, et tõsine, mitte nomi-naalne maksustamine 10–12% võrra sisse-tulekust – see oleks äärmine piir, millest üle mõistlik võim ei astu ja nii reaalsed kui tulumaksud pidasid sellest määrusest kinni; aga kui astusid üle selle piiri, siis leidis maksude väljapigistamine teravat hukkamõistmist. Meie näeme, et äärmine puudus sundis korraldama tulumaksu Prantsusmaal, kus selle sisseeadmine leidis 100 aasta jooksul ägedat vastuseismist, Põhja-Ameerika Ühendatud Riikes, kus 1895 aastal kõrgem Föderaal-Kohus tunnistas niisuguse seaduse 1787-da aasta konstitutsiooni rikkumiseks. Meie näeme Ida-Euroopas makse, mida võetakse natuuras; näeme üldist maksu väärtuste läbikäigu pealt (Umsatzsteuer) Saksamaal, mis tuletab mee-le Hispaania Alcala't XVI aastasajast; näeme makse uhkusasjade pealt (Prantsusmaa, Inglismaa, Saksamaa), pärandusmaksu kõrgendamist, näeme ennetundmata makse sõjakahjude pealt, mis viisid maksustamise kuni 100%, näeme makse varanduse väärtuse kasvamise pealt äärmiste normidega, näeme makse esimese järgu tarbeasjade pealt (sõemaks), näeme sunduslikka laenu-sid ja eelarve summade tõusu muinasjutu-liku kõrguseni.

Ja ometi kannab rahvamajandus neid raskusi, kuigi suure pingutusega, ja majanduslised allikad varustavad riiki. Just nagu ei oleks rahva majanduslist jõudu õieti hinnatud enne sõda. Või valab „vis mediatrix natural“ ikka uusi jõudusid rahvamajanduse kehasse ja lükkab ümber kõik teoreetikute tumedad ettekuulutused.

18-dal aastasajal ütles David Hume, kui Inglismaa riigivõlg tõusis peaaegu 100 miljoni naelsterlingini: „kas riik tapab riigivõla, või võlg tapab rahva“; aga 1815 aastal oli Inglismaal 800 miljoni naelsterlingi võlga ja rahvas ei surnud ometi. Ja ka praegusel ajal on teoreetikul kiusatus öelda: kas riik kaotab need koledad mak-sud, või need maksud kurnavad välja kogu rahvamajanduse. Tõsi: riigi pankroti hirmutis just nagu koputaks uksele. Saksamaa mangub abi ja nõukogude Venemaa ei ole tagasi tulnud mitte üksi keskaja naturaalmajapidamise juure, vaid ka kesk-aja kuningate võtete juure, kes ei tunnistanud oma eelkäijate võlgasid ja kes tar-

vitasid nõndanimetatud võlgade „repudiat-siooni“ kui harilikku finantspoliitika võtet. Abinõu, mis esimesel vaatlemisel kõige sood-sam ja kõige odavam, kuid mis tagajär-gede poolest kõige kallim, sest kui jälle krediiti tarvis oli, siis ei nõudnud võlaus-kujad enam 20% (nagu harilikult), vaid 40, 50 ja 60% ja peale selle veel territooriumite, maksude ja tollide panti.

Peatame mõne uue, niihästi teadusele kui praktikale seni tundmata maksustamise ahinõu ja tingimise juures. Saksamaa sea-dusandlus 1918–1922 aastast sammub siin kõige eel.

Algame pärandusmaksuga. Meie leiame siin huvitava uuenduse. Ka meil Eestis räägitakse pärandusmaksu reformist, sest vana Vene 1892 aasta seadus on täiesti juba iganud. Võib olla kõlbab mõni uuendustest Eestile.

10 septembril 1919. anti välja seadus pärandusmaksu kohta; see sisaldab õieti kaht maksu: maksu päranduse pealt ja maksu kingituste pealt.

Pärandus on pandud kahekordse maksu alla: maks päranduse tomбу pealt (Nachlasssteuer) ja maks päranduse osade pealt (Erbanfallsteuer). Saksamaa otsustas käia Inglismaa jälgil, kus aastat 30 tagasi oli päranduse pealt viis maksu ja jäi neid kolm.

Päranduse tomбуks (Nachlass) loetakse kõik surnu varandus, mis surmapäeval ole-mas. Maks on astmeline (Staffelsteuer) ja progressiivne; maksustamine algab 1% (esimese 200,000 marga pealt) ja jõuab 5% muu tomбу osa jaoks, mis ulatab üle miljoni.

Kui tomбу üldine summa ei ulata üle 200,000 marga, siis esimesed 20,000 marka vabastatakse maksust. Austria majandus-teadlane Kleinwächter tähendab: See maks ei ole õieti öelda maks, vaid täiesti avalik varanduse konfiskeerimine, see on, kui soovite, kaaspärija õiguste andmine riigile. Sest maks eeldab maksja olemasolu, s. t. isik, kes sai mingisuguse kasu, materjaalse või ebamaterjaalse ja selle tõttu muutus maksujõulisemaks, peab teatud osa nime-tatud kasust riigile ära andma. Kuid 1919. aasta 10. septembri seaduses ei räägita kusagil isikust, kes on kohustatud maksma. Nähtavasti mitte tahtes öelda, et maksja on surnu, ütleb § 17: „Maks päranduse tomбу pealt maksetakse tomбуst.“ Edasi aga määrab seadus, et isik, kelle käes on kogu varanduse temp või osa sellest, vas-tutab isiklikult maksu maksmise eest, kui ta varanduse tomбу osasid on edasi

annud legatööridele või muudele isikutele, mitte hoolitsedes sellekohase maksuosa maksmise eest. Ja Kleinwächteril on õigus kui ta ütleb, et siin on tegemist varanduse konfiskeerimisega. Riik lihtsalt tarvitab juhust, et osaniku surma puhul jääb varandus peremeheta ja võtab osa varandust omale.

Niisugune päranduse tomбу maksustamine erilise maksuga peale selle, mis võetakse pärijalt või pärijatelt, leiab kaitsjaid ja selle õigustuseks ei tooda esile mitte üksi teooriat riigi kui kaaspärija kohta, vaid veel järgmist arvamist:

Maks päranduse tomбу pealt on parandus tulumaksu juure. On selge ja vastuvaidlemata fakt, et mitte väikene osa sissetulekust ei jää peitu ja ei libise ära maksustamise alt. Ja seal tuleb moment, kus peidetud osa tuleb päevavalgele ja omanik on sunnitud pärast surma riigile tasuma varjamise eest. Sellepärast on siin olemas maksukohustuse subjekt: see on igavikku läinud varjaja. See on surnud hinge peale pandud maks patustamise eest elu ajal.

Meie ei eita, et sissetulekumaksuga saab riik suuri kahjusid tänu mitteõiglasele hindamisele ja endahindamisele. Arvatakse, et üks kolmandik või isegi rohkem libiseb ära maksustamise alt ja mitte igal maal ei tule riigikassasse „südametunnistuse raha“ (conscience money) nagu Inglismaal, kus iga aasta saadetakse renteisse (või pank) kinnises ümbrikus summad anonüümse teadaandega, et südametunnistus närib ja sunnib maksma, mis oleks pidanud saama maksetud ennem.

Ometi ei järgne selle fakti tunnistamisest veel, et tarvilik on eriline maks päranduse tomбу pealt. Kas ei ole võimalik kinni püüda seda varjatud osa sissetulekust sel teel, et maksustatakse pärijad? Helveetia kantonid tunnevad teist abinõu kindlakstegemiseks, kas ei olnud surnu mitte varjanud varandust või oma sissetulekut, — see on nõndanimetatud „inventarisatsioon“, mida võivad nõuda niihästi maksuasutused kui pärijad, kui viimased leiavad, et hindamine maksustamise juures mitte õige ei ole.

Maks päranduse tomбу pealt ei püsinud Saksamaal kaua; ta muudeti ära 1922. aasta 20. juuli seadusega. Jäi ainult maks päranduse osade pealt (Erbanfallsteuer). See on märksa täiendatud. Maks päranduse pealt määratakse kokkukõlas varandusega, mille võrra pärija rikkamaks saab,

kusjuures maksu võetakse mitmesuguses suuruses kokkukõlas 1) suguluse astmega (see määrus on ammu võetud kõigisse seadusandlustesse), 2) päranduse osa suurusega. Seda moodupuud tarvitati enne sõda 1914–1918 ainult üsna vähesel määral ja kaugeltki mitte kõigis riikides, kuid puudus sundis teda tarvitama märksa laiemalt. Ja siin on maks „astmeline“ (impôt par tranches, nagu ütlevad prantslased). Maksu võetakse esimese 20,000 pealt ja arvesse võttes suguluse astet (6 klassi) 4, 5, 6, 8, 10 ja 15% suuruses ning maksu määr ulatab suurema kui 100,000-lise päranduse osa juures kokkukõlas klassiga kuni 35, 40, 45, 50, 60 ja 70%. Uuendus, mis, niipalju kui meil teade, kõige enne sisse seati Saksamaal — on kolmas moodupuu: maksu määr kokkukõlastamine varandusega, mis pärija ise omab päranduse saamise momendil.

Kui pärija varandus ulatab 100,000 marga ja ei tõuse üle 200,000 m., siis kõrgendatakse maksu määr ühe protsendi võrra iga 10,000 m. pealt.

Kui aga pärija varandus ulatab üle 200,000 marga, siis tõuseb maksu määr ühe protsendi võrra pärija varanduse iga 20,000 marga pealt. (See uuendus peab takistama rikkuse kokkukuhjumist).

Kuid lisa-maksu määr ei pea ulatama üle poole varanduse, mis tõuseb üle 100,000 marga ja ei pea olema rohkem kui 100% normaalsest maksunormist. Üldine maksu summa päranduse osa pealt ei pea olema üle 90% juurekasvust päranduse kaudu.

1922 aasta seadus muutis osalt lisamaksustamist kokkukõlas pärija varandusega ja alandas maksu määr, vabastas isegi maksumust, kui pärija varandus tähtsusetu oli.

Lesed ja vaesedlapsed, kes on kaotanud toitja, samuti pärandaja vanemad ja vanaisa (ja vanaema) on vabastatud maksumust, kui varanduse juurekasv päranduse kaudu ühes oma varandusega ei ulata üle 300,000 marga ja kui neil isikutel isiklike olude tõttu ei ole teenistust. Samuti vabastatakse maksumust vaesedlapsed, kes on kaotanud toitja sel ajal kui nad veel ei ole lõpetanud õppimist, kui nende endi varandus ühes pärandusliku juurekasvuga ei ulata üle 300,000 marga. Nagu kerge aru saada, ei ole need muudatused ettevõetud fiskuse huvides, vaid sotsiaal-poliitilistel põhjustel.

Finanssilised huvid sundisid Saksa rahvasitust loobuma visast eitavast seisukohast pärandaja ligidal seisvate isikute maksusta-

mise suhtes: abikaasade ja laste pärandamise puhul. Ka teoorias leidub vaate esitajaid, et niisuguste pärandajate maksustamise õiglus on kahtlane, sest siin ei ole kaugeltki alati tegemist rikkakssaamisega, veel pealegi teenimata rikkakssaamisega. Asjaolud ei ole kaugeltki ühesugused mitmesugustes seltskonna klassides. Kui kõrgemates rikkas klassides tihti peale naine (või rikka daami mees) ja pojad-tütred anduvad dolse far niente ja lõikavad seal, kus nad ei ole külvanud (kuigi mitte alati; igaüks meist teab, mis tähendab mõistlik, kokkuhoidlik naine, mis tähendab vähenõudlik tütar või virk poeg kui elemendid, mis kaitsevad varanduslist seisukorda ja isegi aitavad seda tõsta), siis põllupidajate, käsitöölise ja väikekaupmeeste klassis võtavad naine ja lapsed väga tihti osa toitja tööst; nad mitte ainult ei saanud tema tõttu ülespidamist, vaid võtsid osa varanduse loomisest. See on tihti peale osalt ka nende töö vili ja pärandus, mis nad saavad, ei ole muud midagi, kui varanduse üleminek nende kätte, mis osalt nende endi poolt loodud. See on perekonna varandus. Seda perekondlist töö põhimõtet tuleb võtta arvesse päranduse maksustamise juures, sest see on pärandusõiguse keskpunkt.

Saksamaa 1922. aasta seadus tõi veel ühe uue määru, mille sihiks oli — pehmentada maksustamise karmust kinnisvara puhul (majad, maad). Pärja palve peale võib maksu tähtaega pikendada. Pikenduse juures maksetakse iga-aastaseid makse, kuid võlg peab olema tasutud 20. aasta jooksul. Kinnisvara on sel puhul pandiks ja maksuvõlg kirjutatakse hüpoteegi raamatusse. Niiviisi võib maksu muuta kustutatavaks rendiks.

Pärandusmaksu alla käivad ka annetused kogukondadele, heategevateks otstarbeteks jne., kuid ainult 50%-lise maksunormiga.

Mis puutub objektiivsesse maksukohustusse, siis on seaduses öeldud, et summast, mis kuulub maksustamise alla, võib mahaarvata kulusid, mis on ühenduses pärandaja surmaga (matmise kulud, testamendi kokkuseadmise- ja kinnitamise kulud). Maksustamise objektiks ei loeta samuti: sõõginõusid, kunsti- ja teaduslise iseloomuga asju.

Tekitab kahtlust, kas see põhimõte on õige. Praegusel kindluseta ajal mahutavad väga paljud oma raha väärtasjadesse, milledel kunstiline iseloom. See osa varan-

dusest võib kujutada endast kõrget väärtust; see on kapitaal, mis küll ei anna sissetulekut, kuid mis annab tunnistuse kõrge maksujõu kohta.

Finansteadus vaatab heatahtliliselt Saksamaa seaduse peale. Iseäranis tarvitas ta maksu äramuutmist päranduse tomбу pealt (Nachlasssteuer), sest et see päranduse maksustamise viis õiglusetust enesega kaasa toob sellega, et võimalik ei ole arvesse võtta mitmesuguseid üksikuid päranduse osasid ja mitmesuguseid suguluse astmeid. Sissetulek sellest pärandusmaksu osast oli võrdlemisi tähtsuseta.

Aga pärandusmaksu reform tõi kaasa kergema maksustamise varanduseta pärandajate, iseäranis kooliealiste laste suhtes.

Kuni 1922. aastani loeti kõige paremaks pärandusmaksuks Inglise oma, kuid siin, tänu omapärastele ajaloolistele tingimistele, mängis suurt osa maks päranduse tomбу pealt, mida ei saa jätta nimetamata puuduseks. Muu seas seadis ka Prantsusmaa (1917. a. 17. XII. seadus) omale kahekordse maksu sisse: maks päranduse tomбу pealt ja pärandusmaks kitsas mõttes.

Vaevalt võib soovida, et Eestis pärandusmaksu reformi juures võetaks eeskujuks Inglise või Prantsuse maksustamise viisi.

Piirituse hind.

H. S.

Valitsuse poolt 1923/24 hooajaks kindlaks määratud piirituse hind, à Mk. 7,50 kraadist, kutsus produtseerijate ringkonnas teatud võõrastustunde esile. Allpool nimetame mõned asjaolud, mille tõttu viinavabrikute rentnikud julgesti vähemalt 8 margalise hinnaga rehkendasid.

Kõige pealt on kartuli hinnad viletsa saagi tõttu tuntavalt tõusnud, ulatades kohati 400–500 mk. tündrist, kuna nende headus halbade kasvutingimiste tõttu läinud suvel ja sügisel paljugi soovida jätab. Tähtsaks momendiks, mis oma korda produktsiooni kulusid suurendab, on viinavabrikute rendi tõstmine läinud sügisel. Mõneski vabrikus moodustab see lisakulu Mk. 1,50 — Mk. 2.— kraadist. Et meie väidetel konkreetne alus oleks, olgu nimetatud, et ühe viinavabriku endist 20.000.— margalist renti käesolevaks hooajaks Mk. 220.000.— peale kõrgendati. Nimetatud summa on 200.000 kraadilise

produktiooni kohta määratud, kuna suuremal hulgal valmistajatele Mk. 150.000.— võrra kõrgem rent määrati. Peale kõrge rahalise rendisumma juures on rentnikud kohustatud ka liikumata varandust korras hoidma, s. t. tarvidust mõõda uusi katuseid panema jne., missugune kohustus omakord suuri summasid nõuab.

Kirjeldatud raskel maksukoormal võivad arvesse võttes madalat müügihinda, tõsised tagajärjed olla, mis isegi põllumajandust puudutamata ei jäta.

Valitsuse normiks määrati esialgu 150.000 kraadi vabriku kohta, ning peale selle 100.000 kraadi vabaks ajamiseks. Kogusummas teeks see umbes 22.000.000 kraadi väljaveoks määratud piiritust. Rohkem produtseerida ei võikski, sest teiste maade võistlus, kus valmistus palju odavam, teeb meile väljaveo väga raskeks; päästab veel ainult meie piirituse kõrge väärtus. Praegu ei ole veel teada, missugust hinda hakkab maksuma piiritustöösturite ühing, kellel piirituse väljaveoks ainuõigus, igatahes ei tohi see liig kõrge olla, arvesse võttes eriti veel seda, et paljudel viinavabrikutel kuulu järele kavatsus olla üle valitsuse normi ja neile vabaks ajamiseks garanteeritud hulga produtseerida.

Venemaa majandusline seisukord novembris.

**Tööstuse koondamine. Rahaasjandus. Panga-
tähed. Uued maksud. Uued valuutasaadused.
Läbikäimine välisriikidega. Väliskaubandus.
Tööolud.**

Raske kaubanduse ja tööstuse kriis kestis novembrikuul edasi. Tööstuse ja põllutööstuse saaduste hindade vahekorrald on endist viisi põllumehele nii kahjulik, et ta oma saaduste eest vähe osta saab. Siiski on pärast põllumajanduse maksu õiendamist märgata elavust kaupade nõudmises, mille tagajärjel oma tegevuse kitsendanud ehk koguni seismapannud tööstusettevõtteid parematel lootustel uuesti tööle hakkavad.

Veel teravamalt, kui mineval kuul, nõuavad nõukogu majandusemehed rutuliste abinõude tarvitamisele võtmist, et hindu loomuliku vahekorraldani tagasi viia. Trustide kaebuste kohta, et nende produktioon kallis on tooresainete kalliduse tõttu, on ajakirjanduses küllalt kindlad tõendused toodud, et peapõhjuseks on kõrged tööpalgad tööliste kinnitamise, ja hoolekande ning administratsiooni kulud. Et tööpalkade vähendamine praegusel korral võimata, ehk küll juba mõnes kohas kaubarublade asemel töölistes tschervontisides rublades palka saavad, siis nõutakse kõige energilisemat survet avaldada trustide administratsioonide peale, et nad tööviljakuse tõstmist tehniliste ja administratiivliste korralduste abil teostaks ja üldisi kulusid äärmiselt vähendaks.

Ühenduses sellega on harutamisel nõukogu kaubanduse aparaat, mis niisuurte üldiste kuludega seotud on, et mitmed kaubad maal mitu korda kallimad on, kui vabriku ladus. Selle aparaadi lihtsustamine on päevaküsimuseks tehtud.

Üheks abinõuks tööstuse saaduste hindade vähendamiseks loetakse tööstuse koondamist suurematesse ettevõtetesse, mis võimalikult täiel mõõdul töötama peaks, kuna väiksemad ja halvemini sisseseatud vabrikud kinni peavad jääma. Tööstuse koondamine ja trustide arvu vähendamine kestab edasi. Bogdanovi poolt Nõukogude Liidu ZIK sessioonil ettepooldatud ametlikudel andmetel on 728 tööstuse ettevõtetest läbi vaadatud 228 ettevõtet ehk 21%. Nendes on 435 000 tööliste seas ligi 40.000 vabastatud ja seisma jäetud vabrikute arvel töötama jäänud vabrikute produktioon keskmiselt 1½ korda tõstetud, mille tagajärjel juba oma hind 15% langenud olla. Väga võimalik, et koondamine ja tööstuse organisatsiooni parandamine, mille heaks tööliste seas ametiühisuste kaudu kihutustööd tehakse, teatavaid tagajärgi toob. Kuid arusaadav on, et niikaua kui riigi majanduse parandamine ainult talupoegade väljakurnamise peale rajatud on, kuna linnatöölised kõrge palga ja mitmesuguste soodsuste juures (kinnitus, hoolekanne, odav korter ja muud abid riigi kulul) sunnitud ei ole ka omalt poolt ohvreid tooma ajufise tarviduste kitsendamise läbi ja üldist vaesust vähendada töötajate pingutamise läbi väärtuste loomiseks, niikaua ei ole võimalik „majanduslises väerinnal“ võitu oodata.

Rahaasjanduses on nõukogude valitsus kahtlemata suuri tagajärgi saavutanud. Kõva maksude pressi ja kindlate väljaminekute kitsendamiste abil on rahaasjanduses tee väljapääsemiseks senisest kaaosist nähtaval. Igatahes on endiste kuu eelarvete asemel tänava esimene veerandaasta eelarve tschervontisides kinnitatud ja NKFin tarvitab äärmisi abinõusid, et seda teostada, sest et rahatarvitajad eelarve kitsaid piirid laiendada püüavad, kuna isegi eelarves ettenähtud sissetulekud ainult äärmiste pingutustega võidakse kokku saada. Sokolnikovi ettekande järele Nõukogude Liidu ZIK'ile on seisukord küll raske, kuid emissiooni loodab ta siiski vähendada lühikesajaliste krediidid operatsioonide läbi, nii kui vabastatud sertifikaadid, suhkrualaen ja lühikesajaliste NKFin'i kohustused. Ühist põllutöömaksu oli novembri alguseni sissetulnud ligi 210.000.000 puuda, sellest arvesti viljaga ainult 50 miljoni puuda, muu rahaga ja viljalaeu obligatsioonidega.

Kindla valuuta loomisega on alus antud kalkulasioonile, mille läbi võimalikuks sai asutuste vahel kaubanduslist läbikäimist suurendada krediidil alusel. Pangatähe (tschervontsi) kurssi on senini jõutud pidada, milleks laialine nõudmine pangatähe, kui hoitu abinõu kohta märksalt kaasa aitas. Et välisvaluutat ainult suuremates keskkohdades otsitakse, kuna maal ainult tschervontisist osatakse lugu pidada, siis on vahekorrald tschervontsi ja valuuta vahel ka võimalik olnud alal hoida. See vahekorrald on aasta jooksul mõlemis sihis kõikunud, eriti on novembrikuus vahekorrald pangatähe kahjuks muutunud.

Bilansi järele 16. novembr. on välja antud pangatähti 25.850.000 tschervontsi. Kindlustus on 26.001.354 tsch. väärtuses, selle seas kulda ja hõbedat rahas ja asjades ja välisvaluutat kokku 12.910.841 tscherv. väärtuses ehk 50%. Väljalastud 1–16 nov. 400.000 tserv.

Bilansi järele 1.XII. on välja antud pangatähti 26.776.000 tsch. eest. Kindlustus on 26.961.241,7 tsch. väärtuses, selle seas metallisi ja välisvaluutat 13.508.272,8 tsch. väärtuses ehk 50, 25%. 15. päeva

jooksul on välja antud 926.000 tsch.; kokku kuu jook- sul 1.326.000 tsch.

Pangatähtede ja välisvaluuta hinnad nõukogude rahas on Moskva börsi kurside järele muutunud kuu jooksul:

	Pangatähed.	Ingl. Nael.	Dollar.
1. novembril	7.100	6.500	1.460
16. "	9.200	8.625	1.930
1. detsembril	14.200	13.450	3.090
tõus 1-16. XI korda	1,295	1,325	1,320
" 1. XI.-1. XII.	2,0	2,070	2,105

Novembrikuu jooksul on nõukogude raha langedud 2 korda, mis seletatav suurema emissiooniga oktoobrikuul. Ühes on ka pangatäht langedud võrreldes välisvaluutaga. Nii oli pangatäht oktoobris 4,85 dollari, kuna novembri lõpul kurs kuni 4,5 dollariin langedud on. Vabal börsel seisab suure sisemise nõudmise tõttu pangatäht kõrgemal kui ametlik kurs.

Novembrikuul on sisse seatud uus progressiivne maks võrastemajade, restoraanide ja m. s. asu- tuste arvete pealt, mis juures arvete väljakirjutamine sundusline on ja maks arvesse juure saab lisatud, 5-20% arve summast. Kulla võidulaenu sundusline mahutamise edeneb väga visalt, mispärast novembri kuu maksu tähtaeg kuni 1. detsembrini pikendatud on. Tähele pannes, et laenu obligatsioonid vabal turul poole hinnaga koteeritakse ja sundusliselt mahu- tatud obligatsioonid ei tohi edasi müüa, on see maks kaunis tuntav ja raske.

N. Liidu SNK otsusel on lubatud vabalt ja kitsen- damata sisse vedada kõiksugu välisvaluutat, nii palju kui teatav valuuta NKFi poolt eriti sisseveoks kee- latud ei ole. Vene kuld ja hõberaha peab tolliame- tile äraantud saama edasisaatmiseks Gosbankile, kes omanikule vastava summa nõukogu rahas päevakursi järele välja maksab. Et valuuta väljaveo küsimus dekreedis puudutatud ei ole, siis jääb maksvaks endine kord, mille järele sisseveetud valuuta samal arvul kahe kuu jooksul võib välja veetud saada sissesõidul tolliametist antud tunnistuse alusel. NKFi ni seletusel on kulla ja hõbeda sissevedu kangides lubatud vabalt ja piiramata määral, asjad aga isiklikuks tarviduseks mineval arvul. Postiga Venemaal saadetav välisva- luuta peab NKFi korraldusel täielikult ja takistamata adressaadile väljaantud saama.

Otsustatud uued Nõukogude Liidu rahamärgid (1923. a rahade väärtuses) 100, 250, 500, 1000, 5000 ja 10.000 r. hinnalised väljalasta pealkirjaga kuues liidust osavõtja rahva keeles.

Tähepanemise väärtuseks sündmuseks läinud kuul peab tunnistama läbirääkimiste katkestamist Soome-Vene kaubalepingu asjus. Soome poolt loetakse läbi- rääkimised täiesti lõpetatuks. Lahkumineku peapõh- juseks jäi Vene väliskaubanduse monopool, mille alusel venelased omale väljamaal kõik õigused nõua- vad, vasta aga midagi anda ei taha. Läbirääkimiste kohta ilmus ajalehes Uusi Suomi Nr. 265 delegatsiooni liikme Paavo Korpsaari seletus.

Läbirääkimised kauba lepingute asjus on nüüd soikus, väljaarvatud läbirääkimised riikidega, kellel senini mingit ühendust Venemaaga ei olnud, nii kui Rootsi ja Rumeenia.

Tollide asjus on tähendada, et Mongoolia piiril uue tollitariifi järele kallite nahkade, villade ja karvade,

koduloomade, kala ja fooresnahkade (ilma karvadeta) sissevedu tollita on.

Kontsessioonide asjus on tähendada läbirääkimisi, mis peetud (Vene lehtede teatel) Läti rahaministeeriumis metsatöösturitega metsa kontsessiooni teostamiseks Venemaal. Soovitavaks peeti Vene-Läti segaselti asutamist sel otstarbel. Võimalik, et sel teel ära kasutada tahetakse rahulepingu alusel saadud ees- õigust.

Poliitilise tähtsusega on ka Poola kaubamaja Raabe poolt tehtud kontsessiooni leping Vene valit- susega, mille alusel Raabe oma traadi ja naelavabriku Nerehtas (Kostroma kub.), mis Poolast evakueeritud ja rahulepingu alusel reevakueeritud pidi saama, nüüd Venemaal omale kasutamiseks saab, äraüteldes nõudmistest nõukogude valitsuse vastu vabriku asjus.

Venemaal töötav Russian American Industriel Company (Raic) asutatud 5000 Ameerika tööliste kulul, algkapitaaliga 300.000 doll., otsustas 30% divi- dendi välja anda kasudest, mis olla saadud osavõtmi- sest ülevenemaalise valmisriiete sündikaadi tegevusest. (Tähendatud olgu, et Raic'il seal ainult 15% osa on, et aksioneerimine alles hiljuti sündis ja sündikaadi olud sugugi hiilgavad ei ole.

1. X. 1922. a. kuni 1. X. 1923. a. (majanduse aasta jooksul) oli väliskaubandus:

Sissevedu 152.123.000 k. r. 1913. a. hindades.

Väljavedu 133.218.000 " " " "

Läbikäik 285.351.000 k. r. 1913. a. hindades.

Sellega on aasta läbikäik passiivne 13%. Üksi- kute kuude jooksul oli bilans aktiivne, näituseks oli väljavedu juulis 168,7% ja augustis 153,1% sisse- veost. Niisugune tagajärg on saavutatud sisseveo äärmiste kitsendustega, mis niikaugele viisid, et mit- med tellimised ja lepingud annuleeriti.

1921-1922 majanduse aasta läbikäiguga 346,22 milj. k. r. võrreldes on läbikäik märksa vähenenud, kuid ainult sisseveo kulul, sest et 1922-1923 a. bilansi passiv on 18,9 milj., kuna 1921-1922 a. passiivsus 218,4 milj. välja tegi.

Väliskaubanduse praksises tuleb iseäranis tähenda- da, et Gostorgi kohustuste eest, mis tema lepingu- test väljamaalastega tekkivad, valitsus oma peale mingi vastutust ei taha võtta. See on iseäranis tähtis äridele, kes Gostorgi kaudu väljaveo operatsioonid toimetavad ja pankadele, kes Vene asutuste vekslisi aktsepteerivad ja diskonteerivad.

Sündikaatide koondamise ja eratööstuse vähenda- mise tõttu (suured maksud, kallid tööjõud, tarvita- jate ostuvõimetus) on tööta tööliste arv järjesti tõus- mas. Jaanuaris 1922 oli nende arv alla 80.000. Jaanuaris 1923 üle 300.000, novembris 1923 (ligi- kaudne arv) üle 600.000. Et tööstuse väljavead väga lootusetu on ja riigi asutuste koondamine edasi kestab, siis on selle arvu järjekindlat suurenemist oodata.

Novembrikuus on väljakuulutatud uus tööliste bühšhefi toidu ja tarbainete koosseis (Isvestija Nr. 260), milles peale nimetatud ainete ja korteri, küte, val- gustus ja kulturalised nõudmised teataval arvul ar- vesse on võetud.

Metsatoodang Põhja- ja Balti- maades.

Eesti konsul Helsingis kirjutab:

Soome III:1 põllutõõnädalal kõneles prof. L. Iivessalo Baltimere ümbruses olevate maade metsatoodangust. Tema poolt korjatud andmete järele oleks toodang neis maades järgmine:

	Soome	Rootsi	Norra	Latvia	Eesti	Leedu
Maapinna suurus milj. ha	34,36 milj.	41,06 milj.	30,98	6,58	4,52	4,94
Metsapind milj. ha	25,26	24,01	17,10	1,68	0,84	0,75
Metsa %	73,5	58,5	22,9	25,5	20,0	15,2
Metsa ühe elaniku kohta ha	7,6	4,1	2,7	0,9	0,8	0,3
Rüügi metsed %	33%	20%	13%	91%	86%	3%
Era	65	75	84	9	13	97
Vallad, kirikud	2	5	3	-	1	-
Metsakapitaal milj. m ³	1634	1288	316	?	156	105
Ha kohta m ³	65	54	38	?	185	140
Aastane juurekasv milj. m ³	44,3	33,5	9,7	3,15	2	1,66
Aastane raiumine milj. m ³	40	45	12,5	-	-	-

Kõneleja kahles natuke, kas Eesti metsakapitaal tõesti võib nii suur olla, nimelt 185 m³ ha. kohta. Huvitav on näha, et Rootsis ja Norras on metsatarvitamine suurem kui metsa juurekasv.

Bibliograafia.

Tähtsamad majanduslised kirjutused Eesti ajakirjanduses.

H. v. Schulmann. Die Wirtschaftslage zu Beginn des neuen Jahres. „R. Botz“, 7. jaanuaril 1924, nr. 5.

Ins. E. Masik. Tähtis kohtuotsus laevade maksustamise asjus. „Pvlt“, 8. jaanuaril 1924, nr. 6.

Meie sotsiaalpoliitika „Postm.“, nr. nr. 5-7/24. a.

Ins. J. Podsolov. Praeguse rahanduslise seisukorra muutlikusest. „Pvlt“, 9. jaanuaril 1924, nr. 7.

Marga kriisi ümber „V. Maa“, 10. jaanuaril 1924, nr. 7.

Majanduslise kriisi põhjused. „Pvlt“, 10. jaanuaril 1924, nr. 8.

A. T. Majanduslise kriisi põhjuste selgitamise ümber. „Pvlt“, 11. jaanuaril 1924, nr. 9.

M. Marina. Mõni sõna korterioludest. „Postm.“, 16. jaanuaril 1924, nr. 10.

Lg. Eelarvetasakaalul „Pvlt“, 12. jaanuaril 1924, nr. 10.

Prof. Dr. Berendts. Omavalitsuste ettevõtted kui omavalitsuste tuluaallikad J. Anderson. Võrdlevad jooned uue Eesti tolliseadustiku ja endise Vene tolliseaduse vahel. „E. Politseileht“, 7. jaanuaril 1924, nr. 1 (109).

Ins. J. Podsolov. Praegusaja rahanduslise seisukorra muutlikusest. „Pvlt“, 3. jaanuaril 1924, nr. 2.

Joh. Mey. Eesti-Rootsi vahelise parvehenduse võimalusest. „Pvlt“, 3. jaanuaril 1924, nr. 2.

Daani piimakari. „Postm“, 4. jaanuaril 1924, nr. 3.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Loodus“ nr. 12 — 1923. K/d. „Looduse“ väljaanne.

„Eesti Raudtee“ nr. 12 -- 1923. K/d. „E. Raudtee“ väljaanne.

„Eesti Mets“ nr. 1, jaanuar 1924. Eesti Metsateenijate ühingu väljaanne.

„Agronoomia“ nr. 8 — 1923. Eesti agronoomia Seltsi ja Eesti Loomaarestide seltsi väljaanne.

„Ühistegevusleht“ nr. 12 — 1923. Eesti Ühistegelise Liidu väljaanne.

„Majaomanik“ nr. 8 — 1923. Eesti Majaomanikkude seltside liidu ja Tallinna Majaomanikkude seltsi väljaanne.

Kroonika.

Eesti.

Kaubandusline läbikäimine nõukogude Venemaaga. 18—31. detsembrini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska kaudu nõukogude Venemaale saadetud:

1. Eksportkaupe:

11 vagunit paberit, kaal 157,8 tonni ja 2 vagunit viljakaitse uksti.

2. Transiitkaupe:

1 vagun sõjaväe tekkisi, kaal 9,6 tonni; 30 vag. fosforiiti, kaal 473,7 tonni; 9 vag. raudvoodisi, kaal 80,3 tonni; 1 vag. tsellulosefi, kaal 17,0 tonni ja 3 vagunit segakaupa, kaal 19,0 tonni.

Sama aja jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mööda Eestisse tulnud:

16 vagunit lüu, kaal 140,6 tonni; 101 vag. rukist, kaal 1645,3 tonni; 98 vag. lääitse, kaal 1646,6

tonni; 132 vag. kaeru, kaal 1889,3 tonni; 51 vag. takku, kaal 275,5 tonni; 3 vag. linnasekooke, kaal 48,0 tonni; 3 vag. võid, kaal 31,7 tonni; 65 vag. loomatoidu kooke, kaal 1027,6 tonni; 31 tsisterni petroleumi, kaal 362,1 tonni; 20 vag. vikki, kaal 322,5 tonni; 1 vag. Eesti eksponaate Moskva näitusel, kaal 5,0 tonni; 21 vag. ube, kaal 334,6 tonni; 7 vag. erineid, kaal 113,6 tonni; 5 vag. odre, kaal 82,2 tonni; 1 vag. vaha, kaal 8,3 tonni; 3 vag. nisu, kaal 48,9 tonni; 1 vag. linaseemef, kaal 16,3 tonni; 1 vag. tapetud kodulinde, kaal 12,1 tonni; 12 vag. päevaliliseemne kooke, kaal 124,9 tonni; 4 vag. nisukliisi, kaal 52,1 tonni; 5 vag. puust hobuse lookasi, kaal 11,4 tonni ja 2 vagunit segakaupa, kaal 9,8 tonni.

Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga. 17-31. detsembrini 1923 a. on Eestist raudteed mööda Valga kaudu Lätimaale saadetud:

10 vagunit 79 elus sarvloomaga ja 15 elusseaga; 1 vagun 6 hobusega, 6 vag. tsementi, kaal 100,1 t.; 2 saadetust kühsetatud leiba „Pain Normal“, kaal 760 klgr.; 1 vag. vana rauda, kaal 16,3 tonni; 2 kohta segakaupa, kaal 1259 klgr.; 1 saadetus vineer toolisi, kaal 577 klgr.; 2 vag. väljanäituse kraami, kaal 10,5 tonni; 2 kohta majakraami, kaal 593 klgr. ja 1 vag. segakaupa, kaal 1,1 tonni.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mööda Eestisse tulnud:

1 saadetus kinofilme, kaal 89,5 klgr.; 1 tsistern bensiini, kaal 14,8 tonni; 1 koht soolatud soolikaid, kaal 517 klgr.; 3 vag. keedusoola, kaal 49,1 tonni; 1 saadetus raudkaupa, kaal 231 klgr.; 3 tsisterni petroleumi, kaal 35,7 tonni; 1 vag. masina osasi, kaal 1,1 tonni; 1 vag. nisukliisi, kaal 9,9 tonni; 5 vag. klaas (monopol) pudelisi, kaal 69,5 tonni; 1 vag. suhkurt, kaal 1,2 tonni; 1 saadetus reisikraami, kaal 24 klgr.; 2 vag. klaaskaupa, kaal 20,7 tonni; 2 saadetust segakaupa, kaal 863 klgr.; 1 vag. majakraami, kaal 3,7 tonni; 1 vag. soolatud kurkisi, kaal 13,2 tonni, 1 vag. manufaktuur kaupa, kaal 4,2 tonni; 1 vag. poriselaan nõusi, kaal 3,1 tonni ja 5 vagunit segakaupa, kaal 7,2 tonni.

Kaubandusline läbikäimine nõukogude Venemaaga 1-7. jaanuarini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska kaudu nõukogude Venemaale saadetud:

1. Transiit-kaupa:

4 vagunit mitmesugust kolonialkaupa, kaal 19,4 tonni; 6 vagunit puuvilla, kaal 76,3 tonni ja 2 vagunit segakaupa, kaal 17,1 tonni.

2. Eksport-kaupa:

Eksport-kaupade all tuleb mõista kaupasi, mis Eesti ettevõtjad ja töösturid otsekohe Eestist Venemaale saadavad; kuu esimesel poolel on aga eksportkaupade, eriti Eesti paberi, saafmises seisak.

Sama aja jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mööda Narva ja Irboska kaudu Eestisse tulnud:

77 vagunit läätse, kaal 1262,8 tonni; 51 vag. kaeru, kaal 741,3 tonni; 29 vag. linu, kaal 260,6 tonni; 11 vag. rukist, kaal 143,4 tonni; 6 vag. erineid, kaal 97,9 tonni; 2 vag. võid, kaal 23,9 tn.; 4 vag. vikki, kaal 64,1 tonni; 2 vag. linnusulgi, kaal 5,7 tonni; 1 vagun linaseemneid, kaal 16,3 tonni; 13 vag. takku, kaal 69,6 tonni; 3 vag. nisu, kaal 48,9 tonni; 19 vag. loomatoidu kooke, kaal 311,5 tonni; 7 vag.

ube, kaal 114,8 tonni; 1 vagun kalitse (paberivabrikule), kaal 31,1 tonni ja 1 vagun hobuse lookasi, kaal 2,2 tonni.

Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga 1-7. jaanuarini on Eestist raudteed mööda Valga kaudu Lätimaale saadetud:

5 vagunit tsementi, kaal 82,6 tonni; 14 vagunit 166 elus sarvloomaga; 6 vagunit 173 elusseaga; 1 vag. segakaupa, kaal 6453 klgr.; 1 vag. väljatõotamata looma nahkasi, kaal 3,3 tonni; 1 koht kühsetatud leiba „Pain Normal“, kaal 713 klgr.; 1 saadetus transiitkaupe, kaal 73 klgr. ja 1 koht plekist pangesi, kaal 5 klgr.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mööda Valga kaudu Eestisse tulnud:

2 tsisterni petroleumi, kaal 32,3 tonni; 5 vagunit plekist emalleeritud kõõginõusid, kaal 18,05 tn.; 1 vag. emalleeritud katlaid kaal 3,1 tonni, 1 vag. segakaupa, kaal 1506 klgr.; 1 saadetus villaseid lõimesi, kaal 487 klgr.; tsistern bensiini, kaal 11,1 tonni; 1 vag. suhkurt, kaal 10,1 tonni; 1 koht mitmesugust segakaupa, kaal 120,2 klgr. ja 1 vagun emalleeritud ja fajansnõusid, kaal 4,8 tonni.

1923. a. novembrikuu väliskaubandus.

Sissevedu väljaveost 426,3 milj. mk. suurem.

	Sissevedu. milj. mrk.	Väljavedu. milj. mrk.
Tera- ja jahv. vili, kartul, loomatoit	128,4	7,1
Toiduained-karjasaadused	1,8	49,2
Kala ja kalakaup	29,1	0,6
Muud toidu- ja maitseained, piiritus ja joogid	85,1	21,4
Elusloomad ja linnud	0,1	5,9
Nahk, nahakaup ja muud loomasaadused	17,1	4,6
Seemned ja elustaimed	1,2	0,8
Puu- ja puutõöstuse saadused	6,2	99,3
Paber, paberikaup ja trükitõõd	14,0	64,7
Puuvill, lina ja muud kiudained	85,1	16,7
Tekstiiltõöstuse saadused	79,9	136,5
Metallid	17,7	2,6
Metallkaubad	53,1	2,1
Põllutõõmasinad ja -riistad	16,1	-
Muud tõõ- ja jõumasinad, transportabinõud	111,2	9,0
Instrumendid, aparaadid ja laskeriistad	60,7	-
Kivid, mullad ja nende saadused	16,4	7,4
Kivisüsi, koks ja põlevkivi	37,7	0,1
Õlid, rasvad, vaigud ja nende saadused	45,1	0,4
Väetisained	3,3	-

Keemiaained, värvid, apteegikaubad	40,2	5,7
Kunstikaubad, muusikariistad ja muud eelpool nimetatamata kaubad	11,1	—
Kokku	860,4	434,1

Maade järele:

	Sissevedu. milj. Emk.	Väljavedu. milj. Emk.
Belgia	14,9	5,9
Daani	25,0	47,2
Danzig	15,5	0,6
Hollandi	43,6	5,6
Inglismaa	156,9	114,2
Leedu	0,002	12,4
Läti	22,2	41,1
Poola	0,6	—
Prantsuse	2,7	1,2
Rootsi	37,3	48,1
Saksamaa	422,3	46,0
Soome	20,7	44,1
Tsh.-Slovakia	0,4	—
Vene	53,9	57,4
Ameerika Ühisriigid	44,4	1,9
Norra	—	8,4

1. jaanuarist kuni 1. detsembrini l. a. on kaupasad sisse veetud 8.620,1 milj. mrk. väärtuses; välja veetud sama aja jooksul — 5.196,3 milj. mrk. väärtuses. Seega on kaubabilans 3.423,8 milj. mrk. võrra positiivne.

Tallinna sadama tegevus novembrikuul l. a. (Riigi statistika keskbüroo andmete järele). Novembrikuu jooksul tuli Tallinna sadamasse 105 aurulaeva, 39 purjelaeva ja 27 mootorlaeva, üldse 58.198 netto rgtm mahutavusega. Samal kuul läks välja kaugeõidu laevu: 151, üldse 50.879 netto rgtm mahutavusega. Rannasõidu laevu tuli sisse 144 ja läks välja 136. Viimaste rannasõidu laevade mahutavus oli üle 8 tuh. netto rgtm.

Rahvusline lipp	Tuli sadamatesse		Läks sadamatest	
	Arv	Mahu n. rg. t.	Arv	Mahu n. rg. t.
Eesti	85	13558	71	9312
Daani	6	5415	2	2197
Danzig	1	159	—	—
Greeka	1	1178	1	1178
Inglise	9	6358	9	6714
Norra	2	268	3	3.01
Poola	1	426	1	426
Prantsuse	2	1997	1	1201
Rootsi	2	384	3	452
Saksa	36	15596	34	15050
Soome	24	7548	25	7623
Ühisriigid	2	5315	1	2925
Kokku	171	58198	151	50879

Teated ettevõtete tegevusest.

A.-s. Eestimaa apteegi- ja rohukaubanduse ühingu „Ephag“ juhatus teatab, et erakorraline peakoosolek 30. novembrist 1923. a. otsustas kaubandus-tööstusministeeriumi loaga aktsiakapitaali 100% võrra Emk. 15 miljonist

Emk. 30 miljoni peale suurendada.

Põhikirja § 11 põhjal kutsutakse need aktsionärid, kellel uute aktsiate omandamise õigus on, oma nõudmisi uute aktsiate peale 14 päeva jooksul maksma panema; oletatakse, et need aktsionärid, kes oma õigust aktsiate omandamise suhtes mitte ei kasuta, oma õiguse juhatusel kolmandale edasiandmiseks üle kannavad.

Omandamise ja sissemaksimise tingimised on juba kõikidele aktsionäridele teada antud.

Kõik uus emissioon nominaal väärtuses Emk. 15.000.000.— on juba ajutise nimekirja järele ära jaotatud; selle tõttu palutakse need aktsionärid ainult ennast üles anda, kes aktsiate omandamise nimekirjas muutusi ette võtta tahavad. Kui aga sarnaseid soovisid ei avaldata, siis loetakse omandamise nimekiri lõpulikuks.

Uued aktsiaseltsid ja osaühisused.

„Porkuni elektrijaama o/ü.“ Tegevusala: Elektrijõu keskjaama asutamine Porkuni mõisa saeveski juures, vähemate tehaste, peksumasinade ja põllumajandusliste tööstuste elektrijõuga varustamiseks. Asutajad: Evald Rennenkampff, Ernst Rennenkampff ja E. Dehn. Põhikapitaal: Mk. — 3.000.000, mis jaotatud 300 osat. à Mk. 10.000.—

(R. T. nr. 149--1923.)

Kartulite ja linade kasvatamise ja ümbertöötamise o/ü. „Kuksema“. Tegevusala: Kartulite ümbertöötamine ärkliseks ja muudeks saadusteks; seemnevilja ja kartulite kasvatamine ja nende kasvatamise edendamine, linaseemnete, linade ja metsamaterjalide ostmise, ümbertöötamine ja nende saadustega kauplemine sise- ja väljamaal. Asutajad: E. Linkhorst, E. Odres, A. Läänson, G. Schiling, K. Kadak ja F. Rimberg. Põhikapitaal: Mk. — 8.000.000, mis jaotatud 800 osat, à Mk. 10.000.—

(R. T. nr. 150--1923.)

Ärikalender.

Metsa oksjonid (v. „E. Majandus“ nr. 44.).

21. jaanuaril.

O/ü. „Arbor“, erakorraline peakoosolek, kell 6 p. l., Tallinnas, S. Karja t. nr. 18—22.

24. jaanuaril.

Kauba ja tööstuse a/s. „V. Schneider & Ko.“, erakorraline peakoosolek, kell 6 p. l., Tallinnas, Estoonia (Viruvärava puistee nr. 19).

Tähtsamad enampakkumised.

Metsa oksjonid.

22. jaanuaril 1924. a. Kablis, hra Susteri majas Orajõe meeskonnast **170,38 tšinu 149 tükis**, hinnatud 4,676.997 mk.

23. jaanuaril 1924. a. Kolga mõisas metsaülema kantsleis Kolga meeskonnast **3,15 tšinu ühes tükis**, hinnatud 95.000 mk.

24. jaanuaril 1924. a. Tartus, maakonna metsaülema kantsleis Riia tšn. nr. 41. Jõgeva meeskonnast **2,55 tšinu ühes tükis**, hinnatud 122.412 marka

31. jaanuaril 1924. a. Rakvere vallamajas Roela meeskonnast **43,72 tšinu 16 tükis**, hinnatud 2.282.315 mk.

Ligemaid teateid müügile tulevate metsatükkide üle annavad kohalikud metsaülemad ja metsade peavalitsus Tallinnas, Toomkiriku plats nr. 3.

Tähtsamad vähempakkumised.

Tallinna linna valgustuse ja veemuretemise osakond, kinnisel, 21. jaanuaril s. a., — **1.000 kbs. sega küttepuid** (kased, lepad, männid ja kuused ilma haavadeta), franko elektrijaama teharu, Tallinn. Pakkumised ära anda Tallinn, Rannavärava puies tee 27.

Piirivalve valitsus, kinnisel, 17. jaanuaril s. a. kell 10 homm. — **70 prisma-binokliid 8×40, 250 pikka postikasukat ja 140 hobuseikki**. Pakkumised ära anda Toompeal, Piirivalve valitsuse kantsleisse. Lähemalt sealsamas.

Vangimajade Peavalitsus, suusõnalisel, 16. jaanuaril s. a., kell 11 homm. — **500 j. s. sega põletispuid**. Lähemalt Peavalitsuse kantsleis, Pagari t. 2, krt. 7.

Riigi raudteevalitsuse varustusosakond, kinnisel, 21. jaanuaril s. a., kell 10 homm. — **3.500 pd. Isorti värnitsat ja 5.000 pd. petroleumi** Pakkumised ära anda Tallinnas, Tehnika t. 16, tuba 2. Lähemalt sealsamas tuba nr. 15.

Riigi raudteevalitsuse varustusosakond, kinnisel, 25. jaanuaril s. a. kell 10 homm. — **katlaplekki, spetsiaal ümõrrauda ja terast** üldkaalus umbes 7.035 pd. Pakkumised ära anda Tallinnas, Tehnika t. 16, tuba 2. Lähemalt sealsamas tuba 14.

Uued seadused ja määrused.

Olsekobeste Maksude Peavalitsus teatab (1924. a. tulumaksu asjus) et kõik asutused ja isikud, kellel 1923. a. oli palgalisi teenijaid ja töölisi, on kohustatud andma kindlaks määratud vormil (nr. 4) kõige hiljemalt 15. veebruariks s. a. täpise teated läinud aastal väljamakstud palga, pensiooni, abiraha ja muu teenistustasu üle (tuluumaksuseaduse § 38).

Eelpool tähendatud teated antakse tasusaaaja elukoha järele, linnades — maksuinspektori kantsleisse, valdades ja alevites — valla- ja alevivalitsusse.

Sealsamas antakse välja ka tarvilised blanketid (vorm 4).

Tasusaaaja elukoht tuleb täielikult üles tähendada see juures silmaspidades, et kui elukohta pärast 15. dets. 1923. a. on vahetatud, siis ka tingimata üles anda elukoht 15. dets. 1923. a.

Eelnimetatud teadaande kättesaamise üle antakse kviitung.

Teadaanded, mis kindlaks määratud vormil tehtud (vorm 4), võivad saadetud saada ka postiga.

Maapidajad annavad ülevaltähendatud teated ka vorm nr. 4 järele.

Nõutud teadete tähtajal mitteandmise või jälle puuduliste teadete andmise pärast langevad süüdlased rahaträhvi alla 100 kuni 20,000 margani (sama seaduse § 75).

Määrus tollikorralduste kohta uue tolliseadustiku jõusseastumise puhul. Uue tolliseadustiku 1. jaanuaril 1924. a. jõusseastumise puhul („R. T.“ nr. 45/46 ja 116—1923. a.) jäetakse maksuma sama tolliseadustiku § 235 kohaselt järgmised määrused: kodumaa puuvillaste kangaste väljaveo kohta agreteerimiseks, värvimiseks ehk trükkimiseks väljamaal (R. T. nr. 37/38—1921. a.); rukkiterade väljamaalt sisseveo kohta ümberõõtamiseks kohalikkudes veskides (R. T. nr. 90—1922. a.) puuvillase lõnga sisseveo kohta korutatud niidi valmistamiseks (R. T. nr. 153—1922. a.); masinate ja aparaatide ning nende üksikute jagude väljavedamise kohta parandamiseks või ületõõtamiseks (R. T. nr. 153—1922. a.); karvanahkade väljaveo kohta ületõõtamiseks ja värvimiseks (R. T. nr. 1/2—1923. a.); paberi tollita sisseveo kohta väljaveetavate paberikottide valmistamiseks (R. T. nr. 1/2—1923. a.); toore terpentini või puhastamata terpentinõli tollita sisseveo kohta väljaveetava puhastatud terpentinõli valmistamiseks (R. T. nr. 1/2—1923. a.); tünnimaterjali tollita sisseveo kohta, mis tarvitatakse tünnide valmistamiseks ekspordeeritavate võisaadestite jaoks (R. T. nr. 140—1923. a.)

Ühtlasi pannakse maksuma 1. jaan. 1924. sama § põhjal kergendused kottide ja teiste pakkimisabinõude sisseveo kohta, mis määratud Eesti kaupadega äärmiseks ja tagasisaatmiseks. Tähendatud otstarbeks sisseveetud kottide, kastide, vaatide ja teiste pakkimisabinõude eest tuleb tolliraha maksta tolliasutuse deposiiti. Tagasiveo (väljaveo) puhul täidetult või tühjalt (viimasel juhtumisel tarvitamata), kui see sünnib kuue kuu jooksul, sissetoomise päevast arvates ja sissevedaja isiku ehk ettevõtte poolt, — maksetakse tolliraha kaubakäsitajale tagasi, vastasel korral aga riigi tulude arvele (R. T. nr. 146—1926. a.).

Teedeministri määrus väljamaalt päralt jõudnud ja väljaostmata jäänud postpakkide ootelhoiu aja kohta on avaldud R. T. nr. 146—1923. a.

1915. a. 9. jaanuari kapitaalide maksuseaduse muutmise seadus. 9. jaanuaril 1915. seaduse määratud obligatsioonide pealt 30ja ajal võetav 0,60% ja rahuajal võetav 0,40% maks kaotatakse ära. Seni maksmata maksusid ei nõuta obligatsioonide kustutamise juures mitte sisse, vaid loetakse kustunuteks.

Napside ja likööride valmistamise- ja müügi-seaduse muutmise seadus. „R. T.“ nr. 81 – 1921. a. avaldud seaduses on 1. jaanuarist s. a. järgmised muudetused maksa pandud: Iga napsi- ja likööri-vabriku aktsiisimaksu alammäär on 1.200.000 mka. Väljaveetud napside ja likööride pealt mahajätud aktsiisimaks arvatakse eelpool toodud aktsiisimaksu normi täitmiseks. Vabrikud, mis aasta jooksul avatakse, maksavad aktsiisimaksu alammääras proportsionaalselt ülejäänud kuudele. Aasta jooksul tarvita-mata jäänud aktsiisimaksu normi osa langeb riigi kasuks. Aktsiisimaksu norm tasutakse kohaliku Eesti Panga osakonda, iga veerandaasta ette mitte hiljem, kui 5. jaanuariks, 5. aprilliks, 5. juuliks ja 5. oktoobriks. Aktsiisimaks, mis üle normi tõuseb, tasutakse panderollide lunastamise läbi. Ühe veerand-aasta jooksul rohkem sisse makstud aktsiisimaks ar-vatakse järgmise veerandaasta normi täitmiseks; aasta lõpul aga järgmise aasta normi täitmiseks ar-vesse ei võeta.

Väljaveo napside ja likööride valmistamiseks müüakse piiritust rahaministri poolt määratud alan-datud hinnaga, kui jookide valmistamine ja hoidmine eraldi ruumides sünnib ja eraldi arvestatakse, kus-juures niisuguseid jooke keelatud on siseturule lasta

(R. T. nr. 150 – 1923. a.).

Patendimaksu seadus; Määrus sadama-maksu tariifi täiendamise kohta ja määrus veo-tariif nr. 15, 16 ja 17 muutmise kohta on aval-dud R. T. nr. 150/1923. a.

Otsekoheste Maksude Peavalitsus teatab 1924. a. tulumaksu asjus et kõikide avaliku aruan-damise korra alla kuuluvatele ettevõtete juhatused on kohustatud esitama kõige hiljemalt 1. veebruariks s. a. vastavatele maksuinspektoritele (või Otsekoheste Mak-sude Peavalitsusele) kõigi osanikkude ja aktsionääride nimekirja, kellel on nimelisi aktsiaid ja osasid, niisama ka teateid andma nende aktsionääride ja osanikkude kohta, kes oma aktsiad ja osad volinikkudele on an-nud viimasest peakoosolekust osavõtmiseks, ära näi-dades aktsiate ja osade arvu, mis eelnimetatud isikute päralt. Nimekirjas tulevad ka kõigi ülemaltähendatud isikute elukohad täielikult üles tähendada.

Ühistegelised asutused vabastakse ülemaltähendatud nimekirjade andmisest. (Tulumaksu-seaduse § 39 ja rahaministri määrus 2. jaanuarist s. a., nr. 5/B.)

Nõutud teadete tähtajal mitteandmise või jälle puu-duliste teadete andmise pärast langevad süüdlased raha-trahvi alla 100 kuni 20.000 margani (sama seaduse § 75).

Turu ülevaated.

Võiturg.

7.–12. jaanuarini 1924. on kontrollikomisjoni poolt võid läbi vaadatud:

Daanimaale saamiseks . . .	193	tünni
Rootsimaale „ . . .	97	„
Inglismaale „ . . .	150	„
Saksamaale „ . . .	25	„
Siseturgu jäänud . . .	23	„

Kokku . . . 488 tünni.

Sellest on P. K. „Estonial“ väljaveoks määratud 278 tünni.

13 punkti alla hinnatud või eest maksis P. K. „Eestoonia“ 7–12. jaan. 1924. Mk. 124.– naelast.

Inglise võiturg. (29.XII.1923 – 5.I.1924) Hinnad on 2–4 sh. võrra tõusnud. Head võid on palju, kuid kallis. Eesti võid turul ei olnud.

Rahaturg.

Viimased börs kursid*)

	New-York		Helsingi		Stockholm		London	
	4.I	11.I	4.I	11.I	5.I	12.I	5.I	12.I
Naelsterling	4.29	4.2975	173.10	172.60	16.24	16.24	—	—
Dollar	—	—	40.44	40.22	3.78	4.28	4.31	4.28
Prantsuse frank	—	—	202	198	18.40	89.05	87.40	89.05
Helveetsia frank	—	—	—	—	65.90	—	—	—
Rootsi kroon	—	—	1066,5	1060	—	16.245	16.29	16.245
Soome mark	—	—	—	—	—	17.17	17.27	17.17
Daani kroon	—	—	710	707	66.50	24.46	24.46	24.46
Hollandi gulden	—	—	1526	1514	143.20	11.37	11.39	11.37
Eesti mark	—	—	10.25	10.40	—	—	—	—
Kuld per unit	—	—	—	—	—	96,5	96,2	96,5

*) London noteerib kurse: £ 1 nii mitu vastava maa rahaüksust. Muul on noteerimisviis nagu Tallinnas, s.t. kurs näitab ühe naelsterlingi ja dollari hinda oma maa rahaüksustes ja kõikide teiste valuutade hinda 100 üksuse eest.

Tallinna börs kursisedel

Kuupäev		1 dollar	1 naelsterling	1 miljard Saksa marka	100 Soome marka	100 Rootsi krooni	100 Daani krooni	100 Prantsuse frk.	100 Holl. guld.	100 Läti rubla	100 Tšehosl. kr.	1 kuld rubla	100 Itaalia liiri	100 Helveetsia fr.
7.I	O.	387	1664	—	952,5	10150	6725	1865	14625	148,75	1130	188	1645	6775
	M.	388	1670	0,15	962,5	10250	6825	1915	14725	151,75	1160	—	1675	6825
	T.	388	1670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.I	O.	387	1663	—	955	10150	6775	1900	14600	148,75	1130	188	1660	6750
	M.	388	1670	0,15	965	10250	6875	1950	14700	151,75	1160	—	1695	6800
	T.	388	1670	—	960	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9.I	O.	387	1658	—	952,5	10150	6750	1880	14575	148,50	1135	188	1665	6750
	M.	388	1665	0,15	962,5	10250	6850	1930	14675	151,75	1165	—	1695	6800
	T.	388	1665	—	—	—	—	1930	—	—	—	—	—	6800
10.I	O.	387	1661	—	955	10150	6750	1875	14600	148,50	1135	188	1660	6750
	M.	388	1670	0,15	965	10250	6850	1925	15700	151,75	1165	—	1695	6800
	T.	388	1670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.I	O.	386,5	1655	—	955	10125	6750	1860	14600	148	1110	188	1670	6740
	M.	387,5	1663	0,12	965	10225	6850	1910	14700	151	1140	—	1700	6790
	T.	387,5	1663	—	—	—	—	—	14700	—	—	—	—	—
12.I	O.	386,5	1652	—	957	10135	6725	1825	14575	148	1110	188	1670	6725
	M.	387,5	1660	0,12	967	10235	6825	1875	14675	151	1140	—	1700	6775
	T.	387,5	1658	—	—	—	—	1875	—	—	—	—	—	—

Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis läinud nädalal kauba börsel koteerimise komisjoni poolt koteeriti.

Jahud: nisu, pehme, kõrgem Ameerika sort. pd.	570—700	Kohvi, Kesk-Ameerika sordid	3600—4400
„ „ sõre Ameerika	650—720	„ Mexiko	—
A/S. Rotermanni tehaste jahud:		Tee, lahtine Pekoe broken, Java	4600—4800
nisu, pehme,	520—640	„ „ Orange Pekoe, Java	5700—6000
sõre	640—670	„ „ „ Tseilon	6000—6600
pehmed, teised sordid	280—290	„ „ „ Moning. Hiina	4200—4400
Rukki jahud	280—290	Suhkur, peenike, valge, Dantsigi	1050—1080
püül	400—445	„ „ Java ja Belgia	1050—1080
Nisu, Vene	340—345	„ „ Czechoslovaakia	1050—1080
Rukis Eesti	260—265	Siirup, kartull, B 42°	750
Vene,	250—255	„ „ B 38°	—
Kaerad, toldu, Vene	220—250	„ „ Glucose	725
Odrad,	250—260	Sool, lahtine	45—49
Erned, rohelisted, Eesti	—	Heeringad, Yarmouth, Mattie	tünn 3900—4000
Hollandi	760—780	„ „ Shotti Mat Full	4100—4300
Riis, Burma II.	600—620	„ „ Mattie	4000—4200
Kartulid, eksport fob Tallinn	—	„ „ Norra Full	—
piirituse	—	„ „ Islandi	2500
Kartuli tärklis „Superieur“	575	Liha, sea, I. sort	pd. 1400—1520
Pliim, pudelites ltr.	19	„ „ looma, I. sort	400—700
Või, melerei, eksport pd.	4720—4800	Pekk, eksport. I s.	—
Margarin, väljamaa	2000—2200	Heinad, aasa vaguniviisi	—
Juust, kohalik, Schweitsi. pd.	2400—2600	Õlikoogid, puuvillaseemne.	—
„	—	„ „ palmi	215
Kaseiin	600—800	„ „ päevalille	275—280
Munad, eksport I. s. (sinine tpl.)	21—22	„ „ soja	245—350
II. s.	18—19	Nisukliid	180—190
Kakao, Inglis	1200—1400	Rukkikliid.	—
Ameerika	1100—1200	Puuvilla riie, Bjas, D. I.	ars. 37,5—41,75
Hollandi	—	„ „ Mitkal, ekstra	29—30,75
Kohvi, Rio, Santos	3000—3400	Lina, Liivi R.	pd. 1900—2000
„	—	„ „ Võru-Petseri	2300—2500

Lina seemned, õli 871/2% basis fr. Tall.	---	Tsement, Portland, Port-Kunda pütt 10 pd. 10 naela frko Tall.	745
" " külvi 98-99 " " pd.	---	Tsement, Portland, Port-Kunda pütt 10 pd. 10 naela fr. Kunda.	700
Takud, Codilla I.	---	Tsement, Portland, Aseri, Tallinn	690
" " II.	---	" " fr. Aseri	655
Kivisüsi, auru, Yorkshire 2k. pest.	57-59	Kriit, toores	100
" " Newcastle	55-56	" pestud	116-130
" sepa	63-65	Asfalt	160-
Koks, valu	95-100	Tõrv, kivi	260-275
" gaasi	85	" puu	300-350
Põlevkivi, I. sort	10	Lubi	35-40
Põlevkivi, II. sort	7,5	"	---
" III.	5	Gips, tükkiides frko Isborsk	---
Raud, sordi	300-320	" jahvatatud	---
" latt	---	" krohvimise, loko	70
" vits	440-490	Teliskivid, I. sort, tuhat, fr. Tall.	6100
" raud plekk	440-500	Puumaterjalid, saetud D/B/B/	---
" " tsingitud	760-800	Eesti Strd I, II ja III s. frko Tal.	---
Teras Inglis.	---	Puumaterjalid	---
" Saksa.	---	"	---
" nikkel	---	" IV s.	---
" vedru	450-500	" propid; 7x7	---
" valu	---	" liiprid	---
" tööriistade	1100-1200	Põletispuud, sega 20% okaski, k. sid.	5800-6200
" talla	340-380	"	---
Malm	240-250	Nahk, talla, Eesti kodumaa tooresnast valmistud pd. I s.	4400-4600
Inglitina	7000-7300	Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist.	5000-5200
Seatina	900-950	" I sort	---
Vask, plekk punane	4000-4080	Nahk talla, Ameer. tooresn. valmist.	4400-4600
" valge	3600-4600	" II sort	---
Tsink-plekk	1600	Toores nahk väiksed ja suured.	---
"	---	Tuletikud, origin. kast (500 pakki)	5850-5850
Masinaõli, Vene, Nobel No. 6.	530-		
" Ameerika	480-500		
" solaar	---		
" auto Vacuum Comp	1200-1400		
" auto	700-750		
Tsilindriõli, Vene	600-730		
" Ameerika	500-700		
Põlevkivi õli	180-240		
" pigi	300		
Nafta, Vene	240-260		
" Ameerika	200-210		
Petrooleum, Vene	270-280		
" Ameerika	270-280		
Bensiin, Vene	---		
" Ameerika	640-650		
Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob ltr.	\$ 0,20		
Pesusooda	200-210		
Seebikivi 72% o, Inglis	560-600		
Parafiin 102-110°)	---		
" 120-134°)	---		
Parkimise ekstrakt	850		
Väävel, õie 98%	390-410		
Värvid, nigrosin vees sulav, välj. kg.	550-530		
" tsinkvalge Saksa roh. PZ. pd.	1500-1600		
" Prantsuse	1500-1600		
" tinavalge Inglise	1300-1400		
" ooker Prants.	330-		
Väetisained Superfosf. "Silva" (k. 6 pd.)	---		
" 17-18% fr. Tallinn.	---		
" Superfosf. E. T. K. must kukk (k. 6 pd.) 18-20% fr. Tallinn.	---		
" Thomasjahu k. 100kg. 15-17% o	---		
" Kaalisool, 30% o, kott 6 pd. frkojaam	---		
" 40% o	---		
" Kainiit 12% o lahtine. pd.	---		
" Norra salpeeter, kott 6 pd.	---		
" Vosvoriit, Eesti 6% o	---		
Paber, rotatsioonil	410		

Prahid:

Lina			
Tallinn	Stettin	tonn	Emk. 1500
"	Ghent	"	23 sh.
"	Dundee	"	---
"	Belfast	"	---
"	"	"	---
"	"	"	---
Takud +	%		
Puumaterjalid D/B/B/	standard		
Tallinn	London	"	---
"	E. C. C. P. (Ingl. idarand)	"	£-45-£-45
"	Antwerpen	"	B. fr. -120-
"	Southampton	"	£-46-
"	Manchester	"	£-55-
"	"	"	---
"	"	"	---
Segakaup	tonn		
Tallinn	Stettin	"	Emk. 800-1200
"	London	"	---
"	Stockholm, või	"	Rkr. 12-35
"	"	"	---
"	"	"	---
Kartulid			
Tallinn	"	"	---
"	"	"	---
"	"	"	---
"	"	"	---
"	"	"	---